

EMPERYALİST ÜLKELERİN İŞÇİ SINIFLARI AYAKLANIYOR MU?

30 Kasım 2022

Yıldırım Koç

Çeşitli nedenlere bağlı olarak emperyalist ülkelerdeki işçi sınıflarının eylemlerinde bir artış var. Bu eylemler, bu ülkelerin işçi sınıflarının devrimcileşmesi, kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadeleye katılma eğilimi göstermesi olarak algılanabilir.

Sorulması gereken soru şudur:

Bu eylemler, kapitalist düzen içinde ve emperyalist sömürüyü destekleyerek, ülke kaynaklarının paylaşımında ortaya çıkan aile içi sürtüşme ve bazen kavgalar mıdır?

Yoksa, kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadelenin unsurları mıdır; böyle bir mücadelenin potansiyelini taşımakta mıdır?

Emperyalist ülkelerin işçi sınıflarını, gerek okuduklarımdan, gerek uluslararası sendikacılık hareketi içinde doğrudan ilişkilerimden epeyce tanıyan biri olarak, kesinlikle birinci seçeneğin geçerli olduğu kanısındayım.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfları, 19. yüzyılın son çeyreğinden itibaren, emperyalist sömürüyü destekleyen ve bu süreçte kendi çıkarlarını ülkelerinin sermayedar sınıfları ve devletleriyle bütünleştiren bir çizgiyi sürdürmektedir. Tabii ki, bu ülkelerde gerçekten enternasyonalist olan, emperyalist sömürüye karşı çıkan, kapitalizme karşı mücadele eden siyasal ve sendikal örgütler vardı ve hâlâ var. Ancak bunlar, ülkenin “işçi sınıfı” içinde küçük ve hatta çok küçük bir azınlık oluşturuyor. “Küreselleşme” olarak belirtilen gelişme, işçi sınıfı enternasyonalizmini teşvik etmedi; tam tersine, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının kendi sermayedarlarıyla ve özellikle kendi devletleriyle bütünleşmesini daha da pekiştirdi. Bu süreç, aralarındaki sınıf çelişkilerini tümüyle ortadan kaldırdı mı? Tabii ki, hayır. Ancak bu çelişkiler uzlaşmaz çelişki olmaktan çıktı, bugün yaşadığımız ve önümüzdeki aylarda yaşayacağımız gibi, aile içi çelişkilere dönüştü.

Tüm bunların Ankara’da Hacıbayram’daki Augustus Tapınağı ile ne ilişkisi var?

Antik Roma’yı 40 yıldan fazla bir süre yöneten Augustus’un 2000 yıl önceki uygulamaları, bir ülkenin ezilenlerinin nasıl ezenlerin ortağına dönüştürülebildiğinin belki ilk sistemli örneği.

2000 yıl önce Roma İmparatorluğu’nda patrisyen (asil) aileler ülke ekonomisinde ve yönetiminde belirleyici güce sahipti. Ayrıca küçük üretici köylülerden oluşan “pleb”ler vardı. Bunların dışında mülk sahibi olmayan özgür Romalılara da “*proletarii*” deniyordu. Günümüzde kullanılan proletarya sözcüğünün kaynağı bu kavramdır. M.Ö. 1. yüzyılda Roma’nın özgür yurttaşlarının nüfusu 3,3 milyonken, kölelerin sayısı 2 milyona ulaşmıştı.

Roma hakim sınıfları, fethedilen yeni topraklara yoksul plebleri ve proleterleri yerleştirerek onların Roma’da karışıklık çıkarmasını engelliyordu.

Ancak genişleme durunca iç sorunlar artmaya başladı. Özellikle M.Ö.73 yılında başlayan ünlü Spartaküs ayaklanması Roma’yı sarstı.

Julius Sezar M.Ö. 44 yılında öldürüldü. Vasiyeti, kızkardeşinin torunu olan Gaius Octavius’un onun yerine geçmesiydi. Bir ara dönemin ardından Octavius tek başına iktidara geçti, Roma İmparatorluğu’nu kurdu, *Augustus* adını aldı, “Roma Barışı”nı (Pax Romana) sağladı ve ülkeyi M.Ö.27-M.S.14 yılları arasında yönetti.

Roma Barışı’nın önemli unsurlarından biri, Roma’daki patrisyenlerle plebler ve proletarya arasında barış sağlanmasıydı. Augustus bunu sağlayabilmek için Roma’nın yoksul özgür yurttaşlarına (pleblere ve proletaryaya) ucuz ve daha sonra da bedava buğday dağıttı. Nil vadisinden getirilen bedava buğday, Roma’nın hakimiyeti altındaki bölgelerden gelen haracın bir bölümüyle finanse ediliyordu.

Asiller, Roma “proletarya”sını, sömürü sonucu elde edilen bedava buğdayla sisteme entegre etti. Ayrıca bu yoksul yurttaşlara silah ve zırh da verilerek, Roma ordusunun belkemiğini bunların oluşturması sağlandı.

Augustus, yaptıklarını ve başarılarını Ankara’da Hacıbayram’daki Augustus Tapınağı’nın duvarına özgeçmiş olarak yazdırmıştır. Bu yazılar günümüzde de görülmektedir.

Augustus'un, 35 paragraf tutarındaki başarıları arasında, parasız tahıl dağıttığı da yer almaktadır.

5. paragrafta, tahıl yokluğunun yaşandığı dönemde, tüm insanları açlık korku ve tehlikesinden kendi kasasından yaptığı harcamalarla kurtardığını anlatmaktadır.

15. paragrafta, iki yüz elli binden fazla insana oniki kez tahıl dağıttığını ve ayrıca para verdiğini belirtmektedir. Ayrıca kamu tahılı alan iki yüz binden bir parça daha fazla sayıda plebe para dağıttığını söylemektedir.

18. paragrafta da yüz binden fazla kişiye tahıl ve para dağıttığını ileri sürmektedir.

Emperyalist ülkelerdeki işçi eylemlerinin arttığı günlerde Augustus Tapınağı'nı yine ziyaret ettim. Ankara'da yaşayıp Hacıbayram Camii'ni ve Augustus Tapınağı'nı hâlâ görmemiş olanlara da öneririm. Augustus günümüzde de güncelliğini koruyor.